

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN
EDUCAȚIE**

**REPERE METODOLOGICE
PENTRU APLICAREA CURRICULUMULUI LA CLASA a IX-a
ÎN ANUL ȘCOLAR 2021-2022**

DISCIPLINA *EDUCAȚIE MUZICALĂ*

BUCUREȘTI, 2021

CUPRINS

Introducere - Contextul realizării reperelor metodologice.....	3
Proiectarea didactică din perspectivă constructivist – cognitivistă.....	4

Sectiunea 1. Repere pentru estimarea nivelului achizițiilor învățării la finalul anului școlar 2020-2021 în vederea realizării planificării calendaristice la clasa a IX-a

1.1. Elemente de continuitate și de discontinuitate între programele de gimnaziu parcurse de elevi și programa de clasa a IX-a.....	18
1.2. Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anii anteriori. Evaluarea inițială a achizițiilor disciplinare.....	22
Test de evaluare inițială.....	28

Sectiunea 2. Repere pentru construirea noilor achiziții

2.1. Exemple de activități de învățare.....	31
2.2. Recomandări din perspectiva integrării tehnologiilor în procesul de predare/ învățare Instrumente digitale pentru predare-învățare/ feedback și comunicare.....	34
2.3. Adaptarea la particularitățile/categoriile de elevi în risc.....	34

Bibliografie	36
Colectiv de autori.....	37

Introducere – Contextul realizării reperelor metodologice

Elaborarea reperelor metodologice are ca scop sprijinirea profesorilor în aplicarea, la nivelul anului școlar 2021-2022, a programelor școlare de clasa a IX-a (OMECT 3458 / 09.03.2004) la generația de elevi care a studiat după programe școlare noi pe parcursul celor 9 ani de școală de la clasa pregătitoare la clasa a VIII-a (OMEN 3393 /28.02.2017).

Proiectarea didactică trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte:

1. Curriculum intenționat (oficial) care descrie ceea ce se așteaptă ca elevii să studieze și să învețe, așteptări definite la nivelul sistemului educațional;
 2. Curriculum implementat care se referă la conținuturile învățării, definite de curriculum oficial, interpretate de profesori și transmise elevilor;
 3. Curriculum realizat care se referă la ceea ce au învățat elevii și este concretizat în rezultatele învățării.
- Orientarea este dată de profilul de formare;
 - Țintele sunt competențele cheie și competențele specifice;
 - Punctul de plecare îl constituie lectura personalizată a programei școlare;
 - Stabilirea unităților de învățare;
 - Planificarea calendaristică și a proiectelor de unități de învățare.

Unitatea de învățare (UI) este o structură didactică flexibilă:

- unitară din punct de vedere tematic
- permite formarea la elevi a unui comportament specific prin formarea unor competențe specifice;
- realizată într-o perioadă de timp;
- se finalizează prin evaluare.

De la curriculum oficial spre curriculum realizat un prim pas este proiectarea didactică prin planificarea calendaristică:

1. Stabilirea unităților de învățare, etape:
 - identific teme majore ale programei care devin TITLURI exprimate în termeni de conținut, de context sau ca scop: unificări tematice, integrări tematice, personalizare pregării și a învățării;
 - Îmi pun întrebări care mă ajută să construiesc mai departe:
 - ✓ ***În ce scop voi face?*** Identific competențe pe care intenționez să le formezi/dezvolt la elevi;
 - ✓ ***Ce voi face?*** Competențelor le asociiez acele conținuturi din programă care sunt subsumate temei intificate. Adaug conținuturi sau renunț la unele conținuturi alese, după

criteriul relevanței în raport cu competențele vizate. Identific și alte competențe ce pot fi vizate prin intermediul conținuturilor alese;

- ✓ **Cum voi face?** Proiectez activități de învățare care să vizeze formarea/dezvoltarea competențelor cu ajutorul conținuturilor;
- ✓ **Cu ce voi face?** Verific concordanța dintre traseul educațional propus și oferta de **resurse didactice** pe care le ai la dispoziție; Verific în ce măsură ansamblul competențe-conținuturi permite o evaluare pertinentă, eventual renunț la unele competențe și conținuturi, pe care le voi avea în vedere ulterior;
- ✓ **Cât s-a realizat?** Stabilesc instrumentele de evaluare. Aloc **timpul** considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu competențele și conținuturile vizate. Stabilesc succesiunea UI.

Structura unității de învățare:

Conținuturi	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse	Evaluare

Proiectarea didactică din perspectivă constructivist - cognitivistă

Explicații pentru realizarea proiectului:

Detalieri de conținut	Competențe specifice/ Obiective	Activități de învățare (ale elevilor)	Resurse materiale/ procedurale	Evaluare continuă
In această rubrică apar informații pe care elevul urmează să le exerceze până devin cunoștințe cu care poate opera. Această rubrică este cea care „ne ține” în contextul programei, nu ne lasă să depășim bagajul de noțiuni, informații pe care le pretindem elevilor și în același timp nu ne lasă să „uităm” anumite cunoștințe pe care trebuie să le detină elevii.	In această rubrică se trec acele competențe specifice trecute în planificarea anuală, în unitatea de învățare;	În această rubrică, se trec activitățile pe care le realizează elevii. Pot fi folosite activitățile sugerate de programa școlară, completate, modificate sau chiar înlocuite de altele, pe care profesorul le consideră adecvate pentru dezvoltarea competențelor.	În această rubrică, se trec resursele materiale și procedurale: -materialul didactic folosit, oferit elevilor. Această rubrică oferă o „fotografie” a ceea ce se întâmplă în clasă la un moment dat. Sunt descrise concret, pentru fiecare activitate de învățare condițiile în care se produce învățarea. Pentru fiecare activitate de învățare se descriu condițiile în care se produce învățarea.	În această rubrică se menționează pentru fiecare activitate de învățare modalitățile de evaluare folosite la clasă pe parcursul activităților de învățare, pentru a urmări cât de bine s-a realizat sarcina de lucru și implicit învățarea. Exemple: -prezentarea produselor în fața clasei, -autoevaluare prin-evaluare frontală -autoevaluare

				prin citirea reciprocă în grup de 4; -autoevaluare prin citire reciprocă în perechi -evaluare frontală. Pentru fiecare activitate de învățare, se specifică modul în care se realizează evaluarea continuă.
--	--	--	--	---

Exemplu:

Conținuturi	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
<i>Elemente de limbaj muzical cunoscute și rolul lor expresiv: melodia, ritmul, tempo, nuanțe, frazare, combinațiile timbrale</i> 1 oră	<p>1.1. Cântarea după auz și/sau descifrarea cântecelor din repertoriu, recunoscând elementele de limbaj</p> <p>2.1. Interpretarea repertoriului vocal și instrumental, respectând recomandările compozitorului sau valorificând propriile opțiuni argumentate</p> <p>2.2. Corelarea conținutul de idei al textului unor cântece cu caracterul melodiei, în interpretarea sau în comentarea acestora</p> <p>2.3. Acompanierea</p>	<ul style="list-style-type: none"> Exercițiu de spargere a gheții și de captare a atenției: (2.1.) Exerciții de încălzire și omogenizarea vocală Exercițiu de respirație: Exerciții de vocaliză. - Elevii execută exercițiile de vocaliză respectând deprinderile specifice de cânt (<i>emisie, respirație, dicție, intonație, sincronizare, omogenizare, respectarea gestului dirijoral</i>) <p>(2.1.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Laptop, retroproiector/ Tablă inteligentă Filmele: https://www.youtube.com/watch?v=O3obMfpU80 (3min 10") sau https://www.youtube.com/watch?v=wfDTp2GogaQ (2 min 21") <p>3 minute</p> <ul style="list-style-type: none"> Laptop, retroproiector/ Tablă inteligentă Exercițiul de respirație https://www.calm.com/breathe sau https://www.youtube.com/watch?v=iaQed_Xdyvw (50") Exerciții de vocaliză: https://www.youtube.co 	Observare sistematică Evaluare formativă

	instrumentală, valorificând elemente de limbaj muzical și de tehnică instrumentală 2.5. Apreciera și autoaprecierea interpretării, argumentându-și preferințele 2.6. Formularea de aprecieri cu privire la expresivitatea elementelor de limbaj recunoscute în piesele interpretate și audiate 2.7. Exprimarea impresiei asupra unor lucrări audiate, utilizând termeni de specialitate	<ul style="list-style-type: none"> Interpretarea unui cântec cu acompaniament - observarea elementelor de limbaj muzical care asigură rolul expresiv al interpretării și discuții libere asupra conținutului cântecului interpretat (2.1.) (1.1.) (2.2.) (2.3.) (2.6.) 	m/watch?v=CT8x2bdOtD8 (3 min 47") 5 minute <ul style="list-style-type: none"> Laptop, retroproiector/ Tablă inteligentă Instrumente: triangler, boomwhackers, chitară, blockflote Cântecul https://www.youtube.com/watch?v=4_R4OdKtbw (5 min 42") 10 minute	Observare sistematică
		<ul style="list-style-type: none"> Exercițiu de recunoaștere și specificare a elementelor de expresie și interpretare în cântece (auditiv și pe partitură) Activitatea practică (pe grupe): - Elevii împărțiți pe grupe, primesc partitura cântecelor „Pe-al nostru steag” (Muzica Ciprian Porumbescu, versuri: A. Bârseanu) și „Hora Unirii” (versuri: Vasile Alecsandri; muzica: Alexandru Flechtenmacher) și o fișă de analiză și observații privind asemănările și deosebirile dintre cele două cântece audiate, având în vedere elementele de limbaj muzical și interpretare care asigură expresivitatea interpretării. Cerință: <i>„1. Audiați cele două cântece. 2. Identificați asemănările și deosebirile dintre cele două cântece, având în vedere elementele de limbaj muzical care asigură expresivitatea interpretării. 3. Explicați utilizarea elementelor de limbaj muzical, de structură a melodiei în realizarea expresivă a interpretării cântecelor și completați fișa de analiză. 4. Apreciați interpretarea celor două cântece</i> - Discuții, dezbateri, concluzii (2.1.) (1.1.) (2.2.) (2.5.) (2.6.) (2.7.) 	<ul style="list-style-type: none"> Laptop, retroproiector/ Tablă inteligentă Partitura celor două cântece Fișă de analiză Cântecele: https://www.youtube.com/watch?v=u5YrOuUympo (2 min) https://www.youtube.com/watch?v=jEUfTba6ZE8 (2 min 34") Grupele create https://classroom.google.com/ cântecele https://www.youtube.com/watch?v=W4S5AqZrkgs (2 min 23") https://www.youtube.com/watch?v=u5YrOuUympo (2 min) 15 minute	
		<ul style="list-style-type: none"> Exercițiu de recunoaștere și specificare a elementelor de expresie și interpretare în 	<ul style="list-style-type: none"> Laptop, retroproiector/ Tablă inteligentă 	

	<p>cântece (auditiv și pe partitură)</p> <p>Activitatea practică (pe grupe):</p> <p>Cerința:</p> <p>„1. Audiați cântecul.</p> <p>5. Identificați elementele de limbaj muzical care asigură expresivitate interpretării.</p> <p>6. Explicați utilizarea elementelor de limbaj muzical, de structură a melodiei în realizarea expresivă a interpretării cântecului și completați fișa de analiză.</p> <p>- Discuții,dezbateri, concluzii.</p> <p>(2.1.) (1.1.) (2.2.) (2.5.) (2.6.) (2.7.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Partitura cântecului Fișa de analiză Cântecul: https://www.youtube.com/watch?v=Mb6ia2Xm3_M (4 min 57”) Grupele create https://classroom.google.com/ cântecul https://www.youtube.com/watch?v=lxjK2Lntvuc <p>(5 min) 10 minute</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Feedback - Elevii vor primi linkul unui chestionar realizat în Google Forms <p>Itemi:</p> <p>1. Astăzi am învățat</p> <p>2. Mai am nevoie să-mi clarific</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tabletă/telefon mobil Chestionar creat pe https://www.google.com/forms/about/ 	Evaluare formativă Chestionar

Relația unitate de învățare-lecție:

	Unitate de învățare	Lecție
Ce este?	-o structură didactică complexă, organizată tematic, care acoperă mai multe ore de curs	-este o componentă a unității de învățare (secvență subordonată unității de învățare, acoperă o oră de curs)
Ce perspectivă oferă asupra procesului de predare-învățare-evaluare?	-oferează o perspectivă strategică	-oferează o perspectivă operativă pe termen scurt
Prin ce se caracterizează proiectul unității de învățare la cele două niveluri pe care le implică?	-oferează o derivare simplă a lecțiilor componente -oferează o imagine de ansamblu asupra temei și a fiecărei ore de curs	-este o componentă structurală a unității de învățare

Exemple de activități de învățare: Model de proiectare pentru o sesiune de învățare / lecție:

Competență generală			
Competență specifică 1			
Rezultate ale învățării	Atitudini:	Abilități:	Cunoștințe/Cunoaștere:

Competență specifică 2			
Rezultate ale învățării	Atitudini:	Abilități:	Cunoștințe/Cunoaștere:

Obiectivele de învățare, în termeni de formare / dezvoltare / exersare / aprofundare / extindere de...

Atitudini: vor arăta interes pentru...; elevii vor fi stimulați să...	Abilități: vor realiza; vor exprima; vor...	Cunoaștere: vor defini; vor caracteriza; vor aplica; vor înțelege
<ul style="list-style-type: none"> ● — ● — ● — 	<ul style="list-style-type: none"> ● — ● — ● — 	<ul style="list-style-type: none"> ● — ● —

Elemente de conținut: ideile-cheie sau fluxul de idei:

Proiectarea lecției

Rezultat al învățării	Timp	Secvența	Activitatea de învățare	Elemente de conținut	Resurse materiale	Organizarea clasei (spațiu și grup)	Evaluare formativă
Atitudine:	4 min	Contractarea învățării Organizarea grupului de învățare	Organizarea clasei – energizer	-			-
Atitudine:	7-10	Sensibilizare / Activare / Experiență (generatoare de "informații" – senzoriale, conceptuale)					
		Reflecție / Semnificare	Ce întrebări adresez pentru a scoate informațiile relevante				
		Integrare conceptuală/ Conceptualizare	Ce-ați aflat? Ce ați descoperit + input valid de la facilitator (profesor)				

	Acțiune/Aplicare / Testare	La ce ne folosește? Exemple, aplicații, reflecții...				
	Evaluare/follow-up/Exersare/Integrare comportamentală (rutinarea/automatizarea)					

Criterii pentru verificarea unităților de învățare:

- Sunt avute în vedere în cadrul unităților de învățare competențe specifice corespunzătoare tuturor competențelor generale?
- Se pot forma competențele propuse?
- Este pertinentă și concludentă evaluarea elevului în urma parcurgerii acestui grupaj?

FATĂ ÎN FATĂ

ACTIVITATEA DE ÎNVĂȚARE

Rezultate ale învățării vizate

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
Creații muzicale specifice Renașterii: madrigalul (misa și motetul)	Cognitive: percepție, simbolizare și interpretare, comparare, atenție, memorie,	-Gândirea critică și autonomă dobândită prin receptarea și interpretarea creațiilor muzicale; -Atitudinea reflexivă asupra valorii muzicii în viața individului și a societății

Activitate realizată prin:

Metodă de comunicare : instruirea prin mijloace audio-vizuale

Metodă de explorare directă: Observarea dirijată

Scurtă descriere a metodei:

Competențe:

Competența Principală	Alte competențe
1.4. diferențierea unor genuri și forme muzicale în audiții repetitive, selectând auditiv elementele specifice acestora	1.1. Cântarea după auz și/sau descifrarea cântecelor din repertoriu, recunoscând elementele de limbaj 1.2. Descifrarea unor teme accesibile din creațiile muzicale audiate, corelând vocal sau instrumental semnul cu sunetul 1.5 Diferențierea construcției polifonice de cea omofonică, intonând și/sau audiind piese simple și sugestive

Mod de organizare a activității/a clasei: Frontal și pe grupe

Resurse materiale: Computer, echipament audio, și video (performant), conexiune la internet, fișă de lucru, fișă de documentare.

Durată: 40 minute

Modalitatea de aplicare a metodei pentru conținutul ales - Etape de lucru:

1. Exerciții de cultură vocală

- Elevii vor executa exerciții de respirație, de încălzire a vocii și omogenizare vocală, acompaniați de profesor, la un instrument muzical.

În timpul exercițiilor de omogenizare vocală vor realiza un exercițiu de imitare, bazat pe o vocaliză care mai apoi va deveni canon la două voci.

Canon

John Hilton (1599-1657)

2. Dezbaterere despre perioada Renașterii (sec XIV-XVI)

- caracter general: umanismul în filozofie, dramaturgie, sculptură

- marile descoperiri geografice: Cristofor Columb descoperă în 1492 America, urmând ca între anii 1519-1521 să se realizeze ocolul complet al Pământului

- în artă, literatură; artiști plastici: arhitecți, pictori, sculptori (Michelangelo Buonarotti, Leonardo da Vinci, Rafael Sanzio, Titian, Albrecht Durer)

- în muzică: „epoca de aur a polifoniei vocale” - Lassus, Giovanni Pierluigi da Palestrina, Claudio Monteverdi

Diversificarea genurilor muzicale

- muzică religioasă:

- motetul - missa: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei

- muzică laică: - chansonul francez, madrigalul italian, Liedul german - influență populară: forme omofonice – frottola, balletto, villanella - drama liturgică, misterele iau ampolare (Francesco Landino, Jacopo da Bologna, Niccolo da Perugia)

3. Exercițiu de observare a unor modalități de dezvoltare a discursului muzical (recunoașterea omofoniei, polifoniei și a imitației) în câteva dintre cele mai cunoscute madrigale ale compozitorilor englezi, generând dezbateri și argumentări. Audiere: *The Cambridge Singers - 13 Famous English Madrigals* <https://www.youtube.com/watch?v=FWQKSnPrjG4&t=54s> (Thomas Greaves (1570 - 1604), Orlando Gibbons (1583 - 1625), Thomas Morley (1557 - 1603), Orlando Gibbons (1583 - 1625))

4. Exercițiu observare a unor diferențieri de ritm și melodica în audiție: Giovanni Perluigi da Palestrina - *Il primo libro de madrigali a cinque voci* (1581) *Vergine bella, che di sol vestita, Vergine santa, d'ogni gratia piena* <https://www.youtube.com/watch?v=jhwI3GQv3q4>

FIȘĂ DE DOCUMENTARE

Noțiuni teoretice

În perioada convențională a istoriei muzicii, Renașterea este termenul care denotă epoca dintre anii 1430 și 1600. Spiritul renascentist a fost exprimat prin mișcarea intelectuală ce poartă numele de *Umanism*. Aceasta a fost inițiat de intelectuali și oameni de litere cu pregătire laică, spre deosebire de perioadele anterioare din Evul Mediu în care intelectualitatea era dominată de clerici. Ei aveau ca o preocupare importantă, redescoperirea culturilor clasice grecești și romane. Spiritul umanist a apărut și s-a răspândit din Italia către toate țările Europei ajutat fiind și de inventarea tiparului, datorită căruia textele clasice au devenit accesibile unui public mai larg.

Apariția tipăriturilor muzicale facilitează răspândirea muzicii și a cărților despre muzică. Curțile nobiliare și instituțiile religioase contribuie în mod deosebit la dezvoltarea vieții muzicale, aceasta atingând un nivel de dezvoltare tară precedent.

Renașterea este considerată adesea *secolul de aur al polifoniei vocale*, moment în care polifonia imitativă devine principalul mod de organizare a discursului muzical.

Câțiva Reprezentanți:

Școala Franco-Flamandă: Guillaume du Fay, Johannes Ockeghem, Orlando di Lasso.

Italia: Giovanni Pierluigi da Palestrina, Andrea Gabrieli, Don Carlo Gesualdo da Venosa, Claudio Monteverdi.

Spania: Tomas Luis de Victoria, Luis de Milan.

Franța: Clement Janequin, Cladin de Sermisy, Claude le Jeune.

Anglia: Thomas Morley, William Byrd, Orlando Gibbons, John Dowland.

Caracteristici:

Scriitura la patru voci a devenit comună către mijlocul secolului al XV-lea. Tenorului, care până atunci era vocea cea mai de jos, i se adaugă o altă voce, mai joasă, toate cele patru voci alcătuind seria: *superius, altus, tenor și bassus*.

Polifonia imitativă capătă un rol foarte important.

Cadențele autentice (V - I) și cele plagale (IV - I) încep să fie folosite mai mult decât cele modale.

Genurile religioase

Vocale

Forma **canonului** a apărut pentru prima dată în caccia. De asemenea, au fost create noi tehnici de dezvoltare a genului, care vor sta la baza artei contrapunctice până în zilele noastre. Ca dovadă a continuității lor de-a lungul timpului, le vom exemplifica pe cele mai des întâlnite, prin fragmente din *Clavecinul bine temperat* de J. S. Bach:

- 1. augmentarea** - lărgirea valorii notelor în repetarea temei.
- 2. diminuarea** - micșorarea valorii notelor în repetarea temei.
- 3. inversiunea** – reține ritmul și conturul temei dar urmează direcții opuse.

The image contains two pairs of musical staves. Each pair has a 'Tema' staff at the top and either an 'augmentată' or 'inversată' staff below it. The music is in common time, treble clef, and consists of eighth and sixteenth note patterns.

- 4. recurența** - prezentarea temei de la coadă la cap.
- 5. canonul dublu** - prezintă două teme diferite, fiecare tratată imitativ, ambele canoane fiind intonate concomitent.

Misa - în cadrul Școlii Franco-Flamande se inițiază un nou tip de misa, *misa cantus firmus* sau *misa ciclică*, în care aceeași melodie era folosită în fiecare dintre secțiunile din Ordinarium. Misele își luau numele de acest cantus firmus care putea avea mai multe surse: o melodie gregoriană (de exemplu, *Missa Salve Regina*), un cântec laic (*Missa L'homme Arme*) sau o temă originală creată de un compozitor, caz în care misa purta denumirea de *Missa Sine Nomine*.

Genurile Laice

Motetul - era compus pentru secțiunile muzicale ale misei din Proprium, fiind scris într-un stil mai liber decât misele.

Genurile principale au continuat să fie **chanson-ul** și **lied-ul**.

Renașterea în Italia

După o perioadă de 68 de ani în care reședința papală s-a aflat în Franța, la Avignon, în 1377 aceasta se mută din nou la Roma, aducând cu sine practicile muzicale și notația specifice școlii franceze. Acum încep să se manifeste în muzica italiană puternice influențe ale Școlii Franco-Flamande. Sunt „importanți” din Flandra compozitori și cântăreți.

Muzica religioasă

In Italia s-au dezvoltat mai multe școli muzicale în marile orașe-stat (Roma și Venetia)

Școala de la Roma este foarte conservatoare, mai ales din cauza cerințelor Contra-Reformei, stabilită prin Conciliul de la Trent. Cel mai de seamă reprezentant al acestei școli a fost Giovanni Pierluigi da Palestrina.

Școala de la Venetia a fost fondată de compozitorul franco-flamand Adrian Willaert (cca 1490 - 1562) și și-a desfășurat activitatea în Catedrala San Marco din Venetia.

Una dintre caracteristicile cele mai importante ale acestei școli a fost realizarea unor efecte antifonale impresionante, prin folosirea tehnicii corurilor separate (*cori spezzati*). Acestea erau de mari dimensiuni, separate pe grupe și așezate stereofonic. Urmând aceeași tendință spre grandios, Willaert va introduce în catedrală o a doua orgă.

Muzica Laică

Deși muzica religioasă este încă dominantă în Italia, mai ales la Roma, sub influența Bisericii Catolice genuri ale muzicii laice se dezvoltă și se răspândesc în Renaștere, atât datorită sistemului de mecenat al nobililor cât și primelor tipărituri muzicale.

Genuri vocale

- **Frottola** - formă corală a capella, populară în Italia în secolele XV-XVI. În cadrul acestui gen, aceeași muzică era folosită pentru fiecare strofă. Frottola este văzută și ca o formă mai simplă de madrigal. Ea are o tematică variată, plină de voioșie. Melodica este dominată de intonații populare, iar ritmul este dansant.

- **Villanella** – gen mult răspândit în Italia, apărut și sub numele de *canzone villanesca alla napolitana*. Este un cântec strophic, scris la trei sau patru voci, pe teme comice sau rustice, în dialectul napolitan.

- **Madrigalul** – este cel mai important gen și parcurge trei faze în renaștere

1. Madrigalul la patru voci, polifonic imitativ. Are un pronunțat caracter modal. Un reprezentant de seamă este Constanzo Festa.

2. În cea de-a doua etapă sunt adăugate încă una sau două voci, madrigalul devenind mai stilizat, mai elaborat din punct de vedere contrapunctic și cu un conținut emoțional exagerat.

3. Un alt moment important în dezvoltarea madrigalului apare odată cu introducerea frecventă a cromatismului, mai ales în creația lui Don Carlo Gesualdo da Venosa. Un alt tip de madrigal se numea *madrigale spirituale*, acesta fiind o compoziție non liturgică, dar bazată pe texte religioase.

Genuri instrumentale

Muzica instrumentală nu este semnificativă, dar începe să își facă simțită prezența. În această perioadă apar germanii unor genuri fundamentale din epociile care vor urma:

- **sonata** - transcripție a unei lucrări vocale (în italiană, *suonare* - a cânta la un instrument);
- **fantasia** - lucrare instrumentală în formă improvizatorică;
- **ricercarul** (în italiană, *ricercare* - a căuta) - lucrare contrapunctică în care vocile „se urmăresc una pe alta”;
- **capriciul și tocata** - lucrări cu formă liberă, de mare virtuozitate.

FIŞĂ DE LUCRU

Numele și prenumele elevului:

Clasa:

Data :

ACTIVITATEA DE EVALUARE

Cunoștințe	Abilități	Atitudini

Tip de evaluare: probă practică

Obiective:

Mod de organizare a activității/clasei:

Frontal-pe grupe

Resurse materiale:

Durată: 30 minute

Barem de corectare și notare:

Colegii vor urmări cu atenție jocul, vor reține aspectele pozitive și negative ale acestuia și vor corecta, completa acolo unde este cazul.

EXEMPLE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE

ONLINE

Activitate realizată prin **metoda online**

Scurtă descriere a metodei:

Testul online propus este un quizizz cu 20 de întrebări, 10 întrebări cu alegere multiplă și 10 întrebări cu Adevărat și Fals. Aceste întrebări sunt selectate din testul variantă aplicabilă față în față.

- Elevii sunt anunțați de către cadrul didactic, data și ora la care se va susține testul;
- Profesorul accesează <https://quizizz.com/> și intră în propriul cont realizat, acolo unde are baza de date cu toate testele făcute pentru elevi

Obiective:

Mod de organizare a activității online/a clasei:

Cadrul didactic le comunică elevilor data și ora la care se va susține testul;

- Profesorul accesează <https://quizizz.com/> și intră în propriul cont realizat, acolo unde are baza de date cu toate testele făcute pentru elevi;
- Elevii vor accesa <https://quizizz.com/join> și vor primi un cod transmis de către profesor;
- Elevii vor tasta codul respectiv și vor putea accesa toate întrebările testului propus;
- Fiecare întrebare are un timp de soluționare stabilit de către profesor;
- Elevii folosesc telefonul, laptopul sau calculatorul;
- Pe parcursul desfășurării testului profesorul vede răspunsurile fiecărui elev(corecte/incorrecte) și la final le salvează într-o bază de date excel.

Durată:30 minute

Modalitatea de aplicarea metodei pentru conținutul ales -test

ACTIVITATEA DE ÎNVĂȚARE :

Metoda ciorchinelui – aplicare prin intermediul tablei interactive

Timp de lucru: 40 minute

Mod de organizare: online (întâlnire programată Zoom meeting)

Resurse: calculator, clasă virtuală (Google Teams, Google classroom, Zoom meeting etc.), tablă virtuală (aplicația **jamboard din google drive), capacitatele de receptare și rezolvare ale elevilor în funcție de dispozitivul digital deținut.**

Aplicația **jamboard** permite antrenarea tuturor elevilor în activitatea programată, este interactivă și atractivă pentru elevi, ușor de utilizat, încurajează creativitatea, asaltul de idei, permite unui număr mare de elevi să-și exprime opinia, elevii participă direct la propria formare.

Link-uri utile pentru profesori:

-Crearea unei table interactive cu ajutorul aplicației Google Jamboard – tutoriale

<https://www.youtube.com/watch?v=K1qS6avlnaE>

https://www.youtube.com/watch?v=l_S1gkabaGw

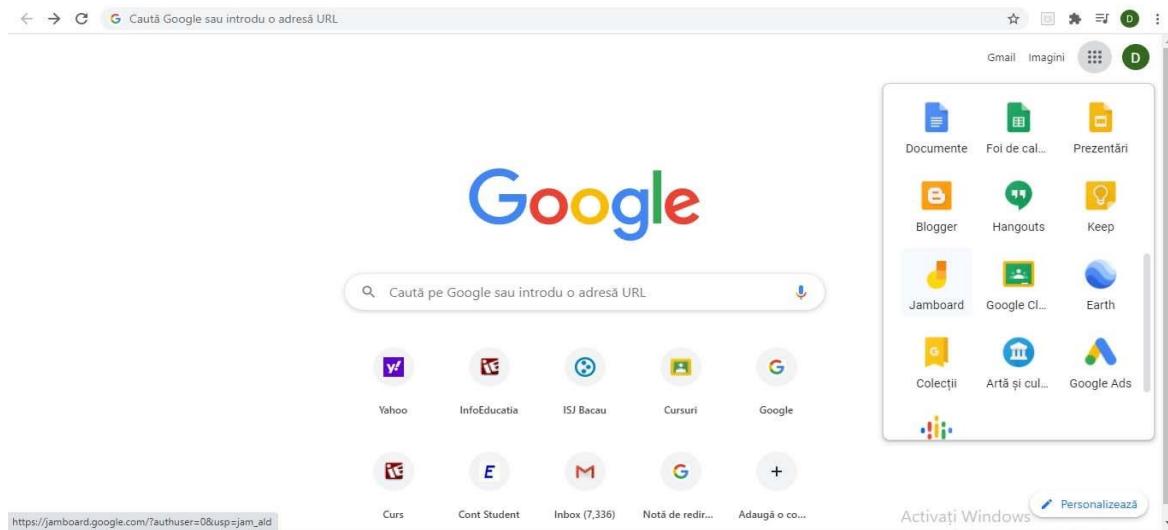
-Utilizarea tablei interactive în clasa virtuală classroom; tutorial jamboard

https://www.youtube.com/watch?v=m3ct6l_98To

Etape de lucru:

Profesorul:

1. Crearea unei table interactive (jumboard) prin accesarea meniului de aplicații oferite de google și selectarea aplicației **Jamboard** sau a adresei <https://jamboard.google.com/>

Crearea unei table noi din opțiunea **New Jam**.

Facilități:

Tabla nou creată poate fi redenumită (stânga sus, click Untitle Jam) cu tema activității, respectiv editată prin schimbarea texturii/ colorii fundalului. **Meniul vertical din stânga** tablei oferă posibilitatea realizării următoarelor acțiuni:

- *Stilou (Pen)* – permite trasarea liberă de linii divers colorate, marcarea prin cerculete a unor notiuni/zone de interes pentru elevi, crearea de schițe, adnotări, indicații etc.
- *Erase (Radieră)*
- *Select* – selectarea cuvintelor, imaginilor, zonelor de pe tablă în vederea editării.
- *Sticky note (notițe)* – este opțiunea de interes central, cu ajutorul ei se pot adăuga cuvinte, sintagme, fraze prin care elevii răspund solicitărilor profesorului la tema propusă.
- *Add image (adaugă imagine)*
- *Laser* – utilizată pentru concentrarea atenției elevilor asupra unei notiuni sau imagini de pe tablă.

2. Inițierea unei întâlniri pe Zoom meeting
3. Copierea link-ului asociat tablei sau accesarea opțiunii **Distribuiți (ecran dreapta – sus)**
4. Distribuirea link-ului către elevi în chat-ul întâlnirii în momentul imediat premergător activității
5. Partajarea ecranului de lucru (share screen)
6. Trasarea sarcinii de lucru:

Identificați cât mai multe caracteristici și notați-le pe tablă prin accesarea opțiunii *Sticky note (notițe)* din partea stângă a ecranului calculatorului, sau, pentru cei care utilizează telefonul, în partea de jos a acestuia. Aveți la dispoziție 5 minute.

Elevii:

- accesează link-ul transmis și deschid tabla;

- construiesc ciorchinele în jurul nucleului (miezul ciorchinelui) propus de profesor, urmărind concomitent ce se completează pe tablă. De asemenea, pot personaliza culoarea notișelor sau a stiloului, iar profesorul poate stabili ușor ponderea participării fiecărui elev la activitate.

Profesorul are posibilitatea de a completa, muta și reorganiza răspunsurile elevilor, astfel încât schița să devină o hartă conceptuală, reprezentativă pentru scopul propus.

Activitatea poate fi continuată prin atașarea unor fotografii, iar tabla poate fi ștearsă de către profesor, ori poate fi inițiată o tablă nouă.

Dezavantajele utilizării tablei interactive:

- elevii mai puțin interesați să ofere răspunsuri dar, totuși, să participe, pot insera sau desena (mâzgăli) ducând activitatea în derizoriu. Astfel de inițiative trebuie descurajate.
- este o activitate cronoфagă, aspect ușor de remediat dacă este suficient exersată de profesor împreună cu elevii.

ACTIVITATEA DE EVALUARE

Tip de evaluare: test

Rezultate ale învățării vizate

Cunoștințe	Abilități	Atitudini

Activitate realizată *online*

Scurtă descriere a metodei: Google Forms extind funcționalitatea întregii suite [G Suite](#) (anterior Google Apps). Acestea permit crearea de chestionare și formulare pentru site-uri web. Google Forms permite mai multor utilizatori să administreze un singur formular. În acest fel, colegii pot lucra împreună la un singur document, în același timp.

Obiective:

Mod de organizare a activității online/a clasei:

Resurse materiale: - calculator

Durată: 20 minute

Secțiunea 1. Repere pentru estimarea nivelului achizițiilor învățării la finalul anului școlar 2020-2021 în vederea realizării planificării calendaristice la clasa a IX-a

1.1. Elemente de continuitate și de discontinuitate între programele de gimnaziu parcuse de elevi și programa de clasa a IX-a

- evidențierea *continuității/corelării/carerterului unitar* existent între competențele specifice claselor V-VIII cu cele din clasa a IX-a (din programa de educație muzicală)
- analiza comparativă a programelor claselor a VIII-a și a IX-a, după următorul model orientativ:

Clasa Elemente	CLS. A VIII-A	CLS. A IX-A
Elemente de continuitate		
a. La nivelul competențelor specifice	1.1. Interpretarea vocal – instrumentală a unor lucrări în genuri diverse, controlând schimbările dinamice, agogice și de tempo	1.1. Cântarea după auz și/sau descifrarea cântecelor din repertoriu, recunoscând elementele de limbaj
	1.2. Interpretarea vocal – instrumentală a unor lucrări în genuri diverse, controlând schimbările dinamice, agogice și de tempo	2.1. Interpretarea repertoriului vocal și instrumental
	1.3. Realizarea unor momente sincretice, ce combină limbajul muzical cu cel verbal, mișcarea scenică, elemente de decor și costume	2.4. Interpretarea individuală și colectivă (vocală și/sau instrumentală), respectând problematica impusă de cântarea artistică a repertoriului accesibil propus
	2.1. Utilizarea unor tonalități cu mai multe alterații constitutive și a unor moduri cu 6 și 7 sunete	1.2. Descifrarea unor teme accesibile din creațiile muzicale audiate, corelând vocal sau instrumental semnul cu sunetul
	2.2. Utilizarea unor elemente de construcție muzicală	1.3. Recunoașterea în cadrul audiției a unor teme memorate după auz sau descifrate
	3.1. Aprecierea valorii creației și	2.7. Exprimarea impresiei asupra

	interpretării unei lucrări muzicale, din perspectiva elementelor de limbaj muzical și a celor de natură afectivă	unor lucrări audiate, utilizând termeni de specialitate
	3.2. Explorarea contribuției muzicii la identitatea personală și de grup	2.9. Compararea modalităților de exprimare specifice muzicii cu cele ale altor arte, descriind creații artistice accesibile
b. La nivelul conținuturilor	Tonalități cu 2 alterații constitutive Modurile diatonice hexa și heptacordice	Organizări sonore tonale
	Masuri compuse eterogene (mixte)	Măsuri simple și compuse;
	<i>Diferențieri timbrale și dinamice</i>	Timbrul
	Elemente de structură formală	Elemente de structură ale melodiei
	Elemente de folclor Evoluții în context socio-politic ale muzicii Elemente structurale în genul operei	Teme din muzica cultă și din folclor
	Respirație, emisie vocală, dicție, controlul intonației, precizie ritmică, frazare	Deprinderi specifice de cânt
	<i>Elemente de tehnică instrumentală</i>	Deprinderi de tehnică instrumentală
	Gesturi dirijorale	Respectarea gestului dirijoral
c. La nivelul sugestiilor metodologice	Încurajarea elevilor de a se exprima prin muzică va constitui o prioritate ce va fi tratată diferențiat, în funcție de profilul elevilor implicați.	Stadiul superior în educația muzicală îl reprezintă capacitatea de a se exprima pe sine prin muzică, abordând actul creației la nivelul pe care pregătirea proprie i-l permite.

	Încurajarea elevilor de a învăța să cânte la instrumente	Învățarea instrumentelor este înțeleasă în strictă conformitate cu elementele componente ale programei.
	Sunt propuse audiiții tematice, față de abordarea propusă, care trebuie interpretate ca un repertoriu orientativ, ce poate fi prezentat parțial sau extins, în funcție de reacția tinerilor și de strategiile profesorului.	Audiția muzicală se va constitui dintr-un complex de valori muzicale naționale și universale, inclusiv folclor și muzică de divertisment.
Elemente de discontinuitate		
a. La nivelul structurii programelor	Asociere competențe specifice - activități de învățare	Asociere competențe specifice - conținuturi
	Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial.	În programă nu se fac referiri la corelarea explicită cu dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul liceal.
	Nu sunt prevăzute, în mod distinct, <i>Valorile și atitudinile</i>	Sunt prevăzute, în mod distinct, <i>Valorile și atitudinile</i>
	Nu se oferă un repertoriu pentru ansamblu coral, deși se încurajează înființarea unor astfel de formații.	Se oferă un repertoriu pentru ansamblu coral
	Se propun teme care să exploreze relația muzicii cu alte domenii (aspekte heteronomice și interdisciplinare): literatura, artele plastice, istoria, geografia, matematica, tehnologia informației, alte științe etc.	Conexiunile muzicii cu alte discipline sunt abordate superficial.
	Se încurajează utilizarea noilor tehnologii pentru dobândirea competențelor.	Nu sunt mențiuni legate de utilizarea noilor tehnologii.
	Repertoriul pentru audiiții se pliază pe teme distințe: muzica	Repertoriul pentru audiiții nu este asociat cu anumite teme.

	și geografia, istoria, natura, literatura, genurile muzicii de divertisment etc.	
	Este propus un model de unitate de învățare	Nu există un model de unitate de învățare
b. La nivelul sugestiilor metodologice	Nu se propune o abordare graduală, referitoare la stadiile de formare specifice muzicii.	Activitățile muzicale se abordează gradat, progresiv, parcurgând trei stadii de formare a deprinderilor muzicale: receptarea și executarea elementelor muzicale propuse, recunoașterea lor auditivă și valorificarea creativă.
	Încurajarea inițiativelor de realizare a unor momente artistice sincretice, cu participarea întregului colectiv al clasei.	Nu sunt propuneri legate de realizarea unor astfel de momente artistice cu participarea întregului colectiv al clasei.
	Noțiunile de limbaj muzical, deși reprezintă modalitatea cu care tinerii au acces la anumite lucrări muzicale, nu sunt un scop în sine	Nu se oferă o astfel de perspectivă asupra noțiunilor de limbaj muzical.
	Accentul pus pe parametrul ritmic al exprimărilor muzicale în cazul unor elevi cu probleme de emisie sonoră sau de perceptie deficitară (disfonie, afonie etc.).	Nu sunt mențiuni legate de elevii cu probleme de emisie sau perceptie sonoră.
	Se propune colaborarea cu profesori de la alte discipline pentru clarificarea unor aspecte cum ar fi bazele fizice ale sunetului, calitățile lui fiziologice, psihologia.	Nu sunt mențiuni referitoare la colaborarea cu profesorii de la alte discipline.

1.2. Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anii anterioari. Evaluarea inițială a achizițiilor disciplinare

Evaluarea reprezintă totalitatea activităților prin care se colectează, se organizează și se interprează datele obținute în urma aplicării unor instrumente de măsurare în scopul emiterii unei judecăți de valoare pe care se bazează o anumită decizie pe plan educațional.

O evaluare eficientă:

- ajută profesorii să adapteze acțiunile didactice la posibilitățile elevilor;
- arată profesorilor dacă au fost realizate obiectivele curriculare;
- ajută profesorii să facă o apreciere a progresului elevilor;
- oferă feedback elevilor;
- orientează elevii în alegerea celei mai bune căi de afirmare;
- ajută profesorii să-și evaluate propria activitate.

După momentul când se desfășoară evaluarea și modul în care se integrează în procesul didactic există: **evaluare inițială (predictivă), evaluare continuă (formativă) și evaluare finală (sumativă)**.

Evaluarea inițială (predictivă)

Acest tip de evaluare îndeplinește, dominant, funcția diagnostică; vizează cunoașterea măsurii în care subiecții stăpânesc cunoștințele și posedă capacitatele necesare angajării lor cu șanse de reușita într-un nou program de învățare (Radu, 2000).

Evaluarea inițială se realizează la începutul unui ciclu, al unui an, al unui semestru, atenția este centrată pe evaluarea inițială realizată la începutul unui ciclu de învățare.

În urma evaluării inițiale, putem identifica, la nivelul fiecărui elev:

- lacunele/greșeli conceptuale și procedurale;
- concepțele principale pe care le stăpânește și fondul de reprezentări, care să favorizeze înțelegerea și cu ajutorul cărora va putea realiza învățarea.

Recomandare:

Pentru fiecare lacună/greșală tipică pe care ați evidențiat-o, pregătiți-vă o strategie de prevenire/remediere: metodă, mijloace didactice, modalități de organizare a învățării.

E posibil să fie necesară o oră sau o parte din prima oră pentru evaluarea inițială.

După ce vor fi identificate răspunsurile la întrebările: Ce știe/Ce nu știe fiecare elev? Ce poate/Ce nu poate fiecare elev?, vor fi proiectate strategii diferențiate de învățare.

În funcție de numărul și profunzimea lacunelor/greșelilor tipice, se poate decide dacă vor fi realizate activitățile de remediere cu toată clasa sau cu un grup de elevi, dacă e necesar să fie alocată o parte din oră, o oră întreagă sau se vor prelungi prin activități suplimentare.

Metode	Tehnici
verificare orală	-conversație întrebare-răspuns -interviu -povestire -completarea testelor cu lacune

verificare scrisă	-teste de cunoștințe -probe cu itemi subiectivi -chestionare de interes -teste de aptitudini sau de personalitate
verificare practică	-realizarea unui produs după un model -realizarea unui produs după un proiect -simularea unor activități sau realizarea lor pe un simulator (karaoke) -efectuarea unor demonstrații

Exercițiu reflexiv: Cum ați realiza evaluarea inițială la începutul ciclului liceal?

Realizată individual, evaluarea inițială oferă posibilitatea cunoașterii potențialului de învățare al fiecărui elev, a identificării „stării de fapt”, care va conduce la proiectarea unor strategii diferențiate, pentru realizarea noii învățări și progresul fiecărui elev.

Testul inițial cu rol diagnostic (evaluarea nivelului competențelor pe care îl au elevii la începutul unui nou ciclu) și prognostic (punct de plecare într-o proiectare didactică realistă și eficientă), va fi aplicat la începutul clasei a IX-a pentru identificarea nivelului dobândirii competențelor generale vizate de programa școlară la disciplina educație muzicală clasele V-VIII, a realizării finalităților procesului de instruire la încheierea ciclului gimnazial.

Competențele generale ale ciclului gimnazial vor fi corelate cu cele prevăzute în programa școlară de educație muzicală a claselor IX-X, în vederea identificării cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor dobândite de elevi, prin diagnosticarea nivelului real al acestora. Acestea vor sta la baza proiectării didactice, realizându-se o abordare particularizată cu caracter remedial (*care să asigure activități de recuperare diferențiate în vederea omogenizării nivelului de competențe muzicale ale elevilor, deoarece lipsa unor competențe poate crea dificultăți în desfășurarea eficientă a activităților didactice; aceste lipsuri necesită completare, corectare sau îmbunătățire*) și/sau stimulativ de performanță.

	Clasele V-VIII	Clasele IX-X
Competențe generale	1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale 2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical 3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic	1. Corelarea în practica muzicală a elementelor de limbaj muzical receptate 2. Exprimarea prin și despre muzică, valorificând dimensiunile afectivă, creativă și estetică ale propriei personalități

În contextul în care clasele a IX-a sunt constituite cu elevi proveniți de la diferite școli generale, deci au avut mai mulți profesori, evaluarea inițială este absolut necesară.

Evaluarea este soluția optimă pentru că:

- oferă posibilitatea de colectare de dovezi referitoare la învățare pentru a ajusta predarea;
- este un motor pentru învățare și predare;
- e o practică care implică atât elevii cât și profesorii.

Pentru planificarea unei evaluări formative efective, ne vom pune întrebări:

În ce scop voi face? – identificarea nivelului achizițiilor învățării;

Ce voi face? – asocierea competențelor specifice și a conținutului vizat;

Cum vom face? – crearea/ identificarea instrumentelor de evaluare.

Evaluarea inițială poate fi realizată în două etape:

- Probă practică/orală** (vizează competența generală 1. *Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale*); (ex. *Probă orală– comentarea interpretării sau analiza cântecului interpretat / Probă practică – cântec vocal/instrumental*)
- Probă scrisă** (vizează competențele generale: 2. *Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical* și 3. *Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic*)

Rezultatul probei scrise, după comunicarea și analizarea acestuia împreună cu elevii, poate fi consignat într-o fișă de progres al elevilor alături de rezultatul/rezultatele evaluării probei practice/orale.

Matricea de specificații a testului inițial (proba scrisă) pentru clasa a IX-a, propus, vizează competențe specifice derivate din competențele generale și conținuturi la nivelul domeniilor de conținuturi (general) și având un nivel mediu de dificultate.

Matricea de specificații:

Competențe Domeniu de conținut/Unitate de învățare	2.1. Utilizarea notației înaltimilor sunetelor în lecturarea și scrierea unor fragmente de piese în Do major și la minor	2.2. Utilizarea notației duratelor (note și pauze) în fragmente muzicale simple	3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale	3.2. Aprecierea valorii creației și interpretării unei lucrări muzicale, din perspectiva elementelor de limbaj muzical și a celor de natură afectiva

Melodia	Item I.1; Item I.2			
Ritmul		Item I.3; Item I.4		
Elemente de limbaj muzical			Item II.1	Item II.1
Interpretarea				

Proba practică:

- reproducerea vocală a unui fragment ritmico-melodic intonat de către profesor, sau
- intonarea unui cântec învățat în clasele V-VIII;

Nume și prenume elev	Calitatea vocală/ respirație, emisie, dicție	Acuratețea intonației	Precizia Ritmică	Emisia vocală	Respirația, frazarea	Dicția	Interpretarea/ Expresivitatea interpretării	Observații
Elev 1								
Elev 2								
Elev 3								

Domeniu de conținut/unitate de învățare. Interpretarea

Competența evaluată: <i>1.1. Interpretarea vocal – instrumentală a unor lucrări în genuri diverse, controlând schimbările dinamice, agogice și de tempo</i>		
Sarcina de evaluare: <i>Intonarea unui cântec învățat în clasele V-VIII</i>		
Descriptori de nivel		
Performanță minimă	Performanță medie	Performanță superioară
Nu respectă regulile de cânt vocal corect (respirație, emisie, dicție)	Respectă parțial regulile cântului vocal (respirație, emisie, dicție)	Respectă regulile cântului vocal (respirație, emisie, dicție)
Intonație deficitară. Intonație aproximativă, instabilă. Reușește o să	Intonație curată doar pe anumite secvențe ale cântecului; reușește să se	Intonație curată pe tot parcursul interpretării

intoneze împreună cu profesorul.	redreseze cu ajutorul profesorului	
Precizie ritmică deficitară; Nu reușește să păstreze pulsăția ritmică	Precizie ritmică aproximativă; Pulsația ritmică nu este constantă pe tot parcursul interpretării	Precizie ritmică pe tot parcursul interpretării cântecului
Interpretare lipsită de expresivitate	Interpretează expresiv controlând doar una din schimbări (dinamică, agogică, tempo)	Interpretează expresiv controlând schimbări dinamice, agogice și de tempo
Interpretează cântecul folosind pealocuri percuția corporală	Interpretează cântecul acompaniat ritmic de percuție corporală	Interpretează cântecul folosind acompaniament ritmic/melodic (percuție corporală /instrument muzical)

Proba scrisă:

Etapele care stau la baza elaborării unui test:

- stabilirea obiectivelor urmărite prin proba de evaluare;
- definirea categoriilor de conținuturi vizate;
- definirea abilităților cognitive pe care itemii le măsoară;
- stabilirea ponderii fiecărei dimensiuni cognitive în economia probei;
- elaborarea itemilor ținând seama de obiectivele urmărite și de cele două dimensiuni: conținut și dimensiune cognitivă;

Obiectivele de evaluare coincid cu **competențele specifice** ale programei, cu intenția de a evalua măsura în care acestea au fost formate/ realizate.

Dimensiunile cognitive vizate de itemi pot fi grupate, pentru ușurința operării, astfel:

- **cunoaștere** (recunoaștere, clasificare, exemplificare, definire, descriere, demonstrare);
- **aplicare** (comparare, folosirea modelelor, relaționare, interpretare, găsirea soluțiilor, explicare);
- **raționament** (analiză, sinteză, formularea de ipoteze/predicții, planificare/design, formulare de concluzii).

Scrierea unui item:

1. Itemi cu răspuns la alegere:

- corful itemului - stem** - o întrebare directă cu un singur răspuns corect;

- întrebare formulată clar;
 - informații suficiente, dar NU informații suplimentare care să producă confuzie;
 - nu se folosesc cuvinte de tipul: NU, EXCEPTÂND, CEL PUȚIN, etc...
- distractorii**- plauzibili, să ilustreze posibile greșeli tipice, sunt elaborați astfel încât să fie evitate formulările capcană;

2. Itemi cu răspuns construit:

- **sarcina**- trebuie să fie foarte clar specificată pentru a conduce la tipul de răspuns așteptat;
- **comunicarea clară** a așteptărilor pentru ca răspunsul să primească credit total, fără compromiterea a ceea ce itemul intenționează să măsoare;
- trebuie furnizate informații de sprijin: un anume grad de detaliere în ce privește răspunsul corect așteptat (ex: dă două exemple...); formatarea spațiului de răspuns; furnizarea structurii frazei așteptate;
- scrierea răspunsului de către autor.

Instrumente de evaluare:

- fișe de observare
- grile de autoevaluare a colaborării în cadrul grupului
- grilă de evaluare criterială a gândirii critice
- liste de verificare
- jurnale de reflecție
- planul de proiect
- portofoliu

Recomandări pentru o evaluare autentică:

- utilizarea unei varietăți de metode de evaluare pentru a veni în întâmpinarea diferitelor scopuri;
- integrarea evaluării pe toată perioada ciclului învățării;
- evaluarea competențelor specifice unității de învățare prin sarcini de evaluare în context din cotidian;
- evaluarea proceselor de gândire la nivel superior;
- angajarea elevilor în procesul de evaluare

TEST DE EVALUARE INITIALĂ
Anul școlar 2021-2022
Disciplina: Educație muzicală
Clasa a IX-a

Numele și prenumele elevului:

Data susținerii testului:

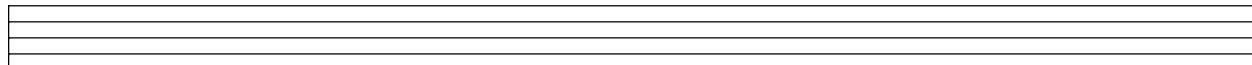
Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și din Partea a II-a se acordă 90 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Timpul de lucru este de 40 de minute

PARTEA 1

(50 de puncte)

1. Scrie pe portativ, în ordinea enumerată, următoarele note muzicale: sol, sib1, do#1, re#1, fa becar1, lab1, reb2, si becar, sol#1, mi2.

Pentru fiecare notă scrisă corect pe portativ se acordă 1 punct : 10 x 1p = 10 puncte

2. Completați măsurile folosind toate valorile de note și pauzele de sub următoarele două portative:

Se acordă câte 1 punct pentru fiecare măsură completată corect: 7 x 1p = 7 puncte

3. Trasează barele de măsură în fragmentul de mai jos:

Se acordă câte 1 punct pentru fiecare bară de măsură trasată corect: 7 x 1p = 7 puncte

4. Elementul comun operei, operetei și baletului, este:

- a) libretul
- b) taraful
- c) pantomima

Încercuirea răspunsului corect: 6 puncte

5. Scrie pe portativ, succesiunea notelor în gama Do major (ascendent) și caracteristicile acestei game:

(scrierea corectă a gamei Do major ascendent: **10 puncte**; - notarea schematică pe gamă a caracteristicilor sau menționarea scrisă a acestora: terța mare construită pe tonica gamei: **3 puncte**; semitonuri între treptele III-IV(2 p) și VII-VIII(2 p): 2×2 puncte = **4 puncte**; treapta a VII-a sensibila gamei: **3 puncte**) **Total: 20 puncte**

PARTEA a II-a

(40 de puncte)

Numește o lucrare muzicală audiată în clasele V-VIII. Alcătuiește o compunere scurtă, în care să expui numele lucrării și al compozitorului, genul căruia aparține lucrarea, tematica abordată de compozitor și ce îți-a plăcut mai mult la acea lucrare audiată (argumentarea opiniei personale).

(Menționarea numelui lucrării: **8 puncte**; Menționarea autorului: **8 puncte**; Clasificarea lucrării: **8 puncte**; Menționarea tematicii abordată de compozitor: **8 puncte**; Expunerea și argumentarea opiniei personale: **8 puncte**)

BAREM - TEST DE EVALUARE INITIALA
Anul scolar 2021-2022
Disciplina Educatie muzicala
Clasa a IX-a

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din PARTEA I și din PARTEA a II-a se acordă 90 de puncte. Din oficiu se acordă 10 puncte.

PARTEA I

(50 de puncte)

1. se acordă câte 1 punct pentru fiecare notă scrisă corect pe portativ $10 \times 1 \text{ p} = \textbf{10 puncte}$

2. se acordă câte 1 punct pentru fiecare măsură completată corect $7 \times 1 \text{ p} = \textbf{7 puncte}$

3. se acordă câte 1 punct pentru fiecare bară de măsură trasată corect: $7 \times 1 \text{ p} = \textbf{7 puncte}$

4. Încercuirea răspunsului corect **6 puncte**

5. se acordă 20 de puncte astfel:

 - scrierea corectă a gamei Do major ascendent: 10 puncte
 - notarea schematică pe gamă a caracteristicilor sau menționarea scrisă a acestora:
 - terță mare construită pe tonica gamei: 3 puncte
 - semitonuri între treptele III-IV (2 p) și VII-VIII (2 p): $2 \times 2 \text{ puncte} = 4 \text{ puncte}$
 - treapta a VII-a sensibila gamei: 3 puncte

20 puncte

PARTEA a II-a

(40 de puncte)

Menționarea numelui lucrării:	8 puncte
Menționarea autorului:	8 puncte
Clasificarea lucrării:	8 puncte
Menționarea tematicii abordată de compozitor:	8 puncte
Expunerea și argumentarea opiniei personale:	8 puncte

Secțiunea 2. Repere pentru construirea noilor achiziții

2.1. Exemple de activități de învățare

Introducerea conceptului de „curriculum” a consacrat sintagma **proiectare curriculară**, care valorizează *abordarea sistemică* și perspectivă sistemică, integratoare asupra întregului proces educativ.

Viziunea curriculară actuală de alcătuire a programelor școlare permite o mai bună orientare a predării, învățării și evaluării în raport cu obiective de formare care vizează competențe de nivel superior, de aplicare a achizițiilor în contexte noi și de rezolvare de probleme teoretice și practice.

CLASA a IX-a

Competența generală 1: Corelarea în practica muzicală a elementelor de limbaj muzical receptate

Clasa a IX-a – Educație muzicală

C. S. 1.1. Cântarea după auz și/sau descifrarea cântecelor din repertoriu, recunoscând elementele de limbaj

Exemple de activități de învățare:

- exercițiile intonație, emsie și precizie ritmică
- interpretarea unor cântece care au la bază organizări modale și tonale;
- identificarea elementelor de structură melodică și ritmică în cântecele interpretate;
- diferențierea elementelor de tempo, nuanță și timbru în cântecele interpretate

C. S. 1.2. Descifrarea unor teme accesibile din creațiile muzicale audiate, corelând vocal sau instrumental semnul cu sunetul

Exemple de activități de învățare:

- interpretarea unor teme muzicale accesibile, coordonând elementele intonaționale, dinamice, agogice și ritmice

C. S. 1.3. Recunoașterea în cadrul audiției a unor teme memorate după auz sau descifrate

Exemple de activități de învățare:

- audierea unor lucrări muzicale;
- exerciții de recunoaștere a unor teme muzicale;
- identificarea unor elemente de construcție muzicală în audiție (structuri ritmice, procedee variaționale: repetiție, contrast, secvență etc.);
- fredonare de teme muzicale;
- comentarii;

C. S. 1.4. Diferențierea unor genuri și forme muzicale în audiții repetitive, selectând auditiv elementele specifice acestora

Exemple de activități de învățare:

- identificarea și compararea elementelor specifice unor genuri muzicale în audiții;
- compararea creațiilor muzicale vocale aparținând diferitelor epoci muzicale;
- compararea creațiilor muzical instrumentale aparținând diferitelor epoci muzicale;
- identificarea construcțiilor de tip lied, rondo, sonată a unor lucrări muzicale;
-

C. S. 1.5. Diferențierea construcției polifonice de cea omofonică, intonând și/sau audiind piese simple și sugestive

Exemple de activități de învățare:

- audierea de madrigale
- audierea de fugi și corale baroc;
- observarea deosebirilor și asemănărilor;

Competența generală 2: Exprimarea prin și despre muzică, valorificând dimensiunile afectivă, creativă și estetică ale propriei persoane

Clasa a IX-a – Educație muzicală

C. S. 2.1. Interpretarea repertoriului vocal și instrumental, respectând recomandările compozitorului sau valorificând propriile opțiuni argumentate

Exemple de activități de învățare:

- exerciții de emisie, respirație, dicție, intonație, sincronizare, omogenizare, respectarea gestului dirijoral;
- exerciții de tehnică și interpretare instrumentală
- interpretarea unor melodii cu acompaniament instrumental/percuție (pot fi folosite și instrumente online, de ex.: <https://www.musick8.com/boomwhackers/playboomwhackers.php>, <https://www.onlinepianist.com/virtual-piano>, <https://www.virtualmusicalinstruments.com/xylophone>)
- analiza următoarelor aspecte ale unor lucrări muzicale: melodia, ritmul, tempo, nuanțe, frazare, combinații timbrale
- interpretarea unor melodii cu acompaniament

C. S. 2.2. Corelarea conținutului de idei al textului unor cântece cu caracterul melodiei, în interpretarea sau comentarea acestora

Exemple de activități de învățare:

- identificarea conexiunilor și corespondențelor dintre muzică și textul literar;
- analizarea modului în care melodia scoate în evidență conținutul ideilor textului literar;
- explicarea accentelor textului și a melodiei;

C. S. 2.3. Acompanierea instrumentală, valorificând elemente de limbaj muzical și de tehnică instrumentală

Exemple de activități de învățare:

- realizarea de acompaniamente ritmice ale unor melodii;
- executarea unor melodii vocale la diverse instrumente accesibile elevilor;
- exerciții de acompaniere a unor melodii;

C. S. 2.4. Interpretarea individuală și colectivă (vocală și/sau instrumentală), respectând problematica impusă de cântarea artistică a repertoriului accesibil propus

Exemple de activități de învățare:

- exerciții de sincronizare;
- cânt coral pe două sau trei voci cu sau fără suport instrumental;

C. S. 2.5. Apreciera și autoaprecierea interpretării, argumentându-și preferințele

Exemple de activități de învățare:

- audiiții muzicale;
- participări la concerte;
- utilizarea de surse bibliografice;
- realizarea unor ilustrații sonore;
- schimburi de opinii, dezbatere pe baza creațiilor audiate;

C. S. 2.6. Formularea de aprecieri cu privire la expresivitatea elementelor de limbaj recunoscute în piesele interpretate și audiate

Exemple de activități de învățare:

- identificarea elementelor de limbaj în lucrările interpretate sau audiate;
- identificarea modalităților de realizare a contrastelor în muzică (tempo, dinamică, timbru)
- exerciții de urmărire în partitură a unui discurs muzical audiat;
- analiză ritmico-melodică;

C. S. 2.7. Exprimarea impresiei asupra unor lucrări audiate, utilizând termeni de specialitate

Exemple de activități de învățare:

- exerciții de descoperire a elementelor de structură;
- audiiții muzicale;
- urmărirea apariției și evoluției temelor în discursul muzical;
- analize comparate;
- dezbatere, comentarii, schimburi de opinii;

C. S. 2.8. Exprimarea în comentarii și în dezbatere de grup a preferințelor privind lucrări muzicale originale sau prelucrate (în diferite stiluri și tipuri de muzică), comparându-le în cadrul audiției

Exemple de activități de învățare:

- audiiții muzicale;
- analize comparate;
- dezbatere;

C. S. 2.9. Compararea modalităților de exprimare specifice muzicii cu cele ale altor arte, descriind creații artistice accesibile

Exemple de activități de învățare:

- vizionarea de spectacole de operă/operetă și de divertisment.
- comentarii;
- schimburi de opinii;

2.2. Recomandări din perspectiva integrării tehnologiilor în procesul de predare/ învățare Instrumente digitale pentru predare-învățare/ feedback și comunicare

Resursele multimedia integrează texte, grafice, desene, imagini statice și în mișcare (video), animație, materiale audio și orice alt suport în care fiecare tip de informație poate fi reprezentat, memorat, transmis și procesat digital. Ele reprezintă un suport pentru învățare în general și, cu atât mai mult, în activități remediale.

Utilizarea mijloacelor audio-vizuale în clasă sensibilizează elevii pentru o anumită problemă și creează stimulare perceptivă. Elevii pot fi învățați să asculte, să vadă, să înțeleagă caracteristicile și mesajul imaginilor audio-vizuale.

Profesorului îi revine un rol important în utilizarea acestor mijloace, care se cer foarte bine organizate, pentru a fi eficiente. E necesar să cunoască în amănunt conținutul materialului folosit, pentru a putea orienta atenția elevilor asupra aspectelor importante, pentru a-și putea pregăti din timp întrebările care vor mobiliza atenția elevilor și le vor trezi curiozitatea.

Întrebările vor fi scurte și clare. Pentru explicații suplimentare, proiecțiile pot fi întrerupte, părțile mai importante pot fi reluate sau pot fi completate cu alte materiale. Discuțiile în timpul proiecției ușurează înțelegherea și consolidează cunoștințele.

Complementar, pot fi folosite software-uri educaționale, atât în predare, cât și în evaluare. În predare, acestea pot asigura individualizarea fișelor de lucru, oferind elevilor cu lacune în cunoștințe sau cu ritm de învățare mai lent posibilitatea de a parurge cerințele în ritm propriu. În evaluare, softurile educaționale asigură o evaluare obiectivă a performanțelor elevilor.

Existența unei rețele de computere în școală facilitează utilizarea resurselor multimedia în activitatea didactică.

Recomandări:

Comunicați elevilor, înainte de a viziona materialul (film, experiment virtual etc.), obiectivele pe care le urmăriți și sarcinile pe care le au de realizat.

Afişați sau oferiți elevilor fișe, pe care sunt menționate sarcinile de lucru, pentru a le avea în atenție, pe parcursul vizionării.

2.3. Adaptarea la particularitățile/categoriile de elevi în risc

Pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității elevilor aflați în categorii de risc se recomandă lucrul în grup care oferă posibilitatea elevilor cu dificultăți de învățare să colaboreze unii cu alții prin discuții, realizarea unor lucrări de cercetare/prezentări și/sau jocul de rol, cântarea în colectiv sau mânuirea unor

instrumente simple de acompaniament/ realizarea unui acompaniament corporal în cadrul corului.

Participarea acestor elevi la activități artistice oferă posibilități de dezvoltare din punct de vedere emoțional, afectiv în scopul instruirii și educării, al recuperării și integrării lor sociale.

Pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de-o parte trebuie să aibă un caracter integrat iar pe de alta parte trebuie să aibă un caracter diferențiat, să fie adaptată /adaptabilă particularităților respectivilor elevi.

În anumite cazuri, planul de învățământ se reduce, atât din punct de vedere al numărului de discipline de studiu, cât și din punct de vedere al conținutului informațional, ce urmează a fi însușit în fiecare capitol în parte, în schimb, crește numărul de activități individuale suplimentare, în care urmează să fie inclus elevul cu CES, în scopul recuperării acestuia.

Trebuie să existe un parteneriat cat mai strâns între părinții copiilor cu dizabilități și cadrele didactice bine pregătite și informate în legătură cu felul în care pot interveni pentru consilierea acestora.

Adaptarea corectă a programei școlare se realizează de către cadrul didactic de la clasă, în colaborare cu cadrul didactic de sprijin, la potențialul elevului, urmând structurarea unui plan de intervenție personalizat cu un scop (obiective pe termen lung) și obiective pe termen scurt.

Modalitatea de evaluare poate fi adaptată în funcție de potențialul individual. Evaluarea trebuie să vizeze identificarea progresului realizat de elev luând ca punct de plecare rezultatele evaluării inițiale.

Bibliografie:

*** *Ghid Activități remediale și de tutoriat*, București, 2020

Bocoș, M. D. (2013). *Instruirea interactivă*. Iași: Polirom.

Chis, V. (2001) *Activitatea profesorului intre curriculum si evaluare*, Editura PUC, Cluj-Napoca

Oprea, C. L. (2006). *Strategii didactice interactive*. București: EDP.

Radu, I.T. (2000). *Evaluarea în procesul didactic*. București: Editura Didactica si Pedagogica.

Ulrich, C. (2016). *Învățarea prin proiecte*. Iași: Polirom

Vaideanu, G. (1988) *Educatia la frontieră dintre milenii*, Editura Politica, București

Bibliografie web:

<https://www.youtube.com/watch?v=K1qS6avlnaE>

https://www.youtube.com/watch?v=l_S1gkabaGw

https://www.youtube.com/watch?v=m3ct6l_98To

<https://jamboard.google.com/>

<https://quizizz.com/>

<https://proform.snh.ro/>

COLECTIVUL DE AUTORI

NR. CRT.	NUMELE ȘI PRENUMELE	INSTITUȚIA / UNITATEA DE ÎNVĂȚAMÂNT
1.	STRECHE LOREDANA	CNPEE
2.	PĂVĂLUC GAL – ENIKO	Casa corpului didactic Bistrița-Năsăud
3.	TEODORESCU IULIAN MARIUS	Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” – Cluj-Napoca
4.	DEMIAN FLAVIU	Liceul de Arte „Sigismund Toduță”- Deva
5.	MAXIM MĂDĂLINA	Collegium Național „Elena Cuza” - București